

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.292/2023/4.

A tanács tagjai: Dr. Bartal Géza a tanács elnöke
Dr. Cseh Attila előadó bíró
Dr. Csesznok Judit Anna bíró
Dr. Puskás Péter bíró
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

A felperes: felperes neve
cím1

A felperes képviselője: dr. Kliszek Ágnes ügyvéd
cím2

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője: dr. Kaszás Eszter ügyvéd
cím3

A per tárgya: Beruházás elszámolása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Szegedi Ítéltábla
Gf.III.30.057/2022/15-II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Gyulai Törvényszék
14.G.20.302/2017/164/I. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben, az alperest a N. F. Központ útján 45.318.820 (negyvenötmillió-háromszáztizennyolcezer-nyolcszázhusz) forint és annak 2017. június 18. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat nyolc százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamata, továbbá az alperest a N. F. Központ útján 1.247.992 (egymillió-kétszáznegyvenhétezer-kilencszázkilencvenkettő) forint perköltség megfizetésére kötelező rendelkezését megváltoztatja, és a keresetet e tekintetben is elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 7.000.000 (hétmillió) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felek teljes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint elsőfokú, 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési és 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes vízitársulat a feladatainak ellátása érdekében saját forrása mellett uniós és állami támogatásokat is igénybe véve beruházási tevékenységeket végzett számos, az alperes tulajdonában álló ingatlanon. E körben a felperes MÉM támogatással megvalósuló vízkárelhárítási beruházásokat végzett több szivattyútelepen, mely érintette az üzemeltetői szerződés alapján használatában állt, a felülvizsgálati eljárás szempontjából jelentőséggel bíró B. külterület ... helyrajzi számú (a továbbiakban a felülvizsgálati eljárás tekintetében: perbeli) ingatlant.

[2] A felperes a beruházások megvalósítását megelőzően az alperes képviselőjében eljáró vagyongazdálkodó szervtől előzetes írásbeli hozzájárulást, a megvalósítást követően a saját nevére vízjogi üzemeltetési engedélyt kapott, a beruházásokat aktiválta, azonban az érintett ingatlanokon vagyongazdálkodói jogot nem szerzett.

[3] A felperes kezelői joga alatt álló és üzemeltetésében lévő állami tulajdonú vizek és vízi létesítmények a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) 2014. január 1. napjától hatályos 3. § (3) és (4) bekezdése alapján ingyenesen a K. Vízügyi Igazgatóság vagyongazdálkodásába kerültek, amelyre tekintettel az érintett vagyontárgyak felperes általi átadása 2016. június 17-én megtörtént.

[4] A felperes 2016. január 15. napjától levelezést folytatott a beruházásokból eredő igényének érvényesítése érdekében, amelynek során – további, az M. Zrt. vagyongazdálkodásában lévő ingatlanokra vonatkozó igényei mellett – a perbeli ingatlan tekintetében is előterjesztette elszámolási igényét. Az elszámolás nem történt meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] A felperes a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban módosított keresetében a – felülvizsgálati eljárás szempontjából jelentőséggel bíró - perbeli ingatlan tekintetében az alperes 45.318.820 forint és járulékai megfizetésére kötelezését kérte több jogcímen. Keresetét elsődlegesen az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vr.) 16. §-a szerinti elszámolási kötelezettségre és a perbeli ingatlan esetében a 2005. március 30. napján létrejött üzemeltetési szerződésre, valamint 2002. május 18. napján kelt támogatási szerződésre, másodlagosan a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 137. § (1) bekezdésében szabályozott ráépítésre, harmadlagosan az rPtk. 361. §-ában meghatározott jogalap nélküli gazdálkodásra alapította.

[6] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Egyebek mellett arra hivatkozott, hogy jogviszony hiányában nincs elszámolási kötelezettsége a felperes felé, az üzemeltetési szerződésben félként nem szerepelt. A Nemzeti Földalaphoz tartozó perbeli ingatlanra nem alkalmazhatók a Vr. szabályai, amelyekben meghatározott egyoldalú elszámolási kötelezettség kizárólag az állami vagyon használóját, haszonélvezőjét és vagyongazdálkodóját terheli, a tulajdonost nem. Ezen ingatlan esetében szükségesnek tartotta az

üzemeltetői szerződésben megjelölt vagyonkezelő, illetve jogutódai és az új vagyonkezelő perben állását.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság – a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság korábbi közbenső ítéletét hatályon kívül helyező végzése folytán megismételt eljárásban hozott – ítéletében a perbeli ingatlan tekintetében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek „a N. F. Központ útján” 45.318.820 forintot és ezen összeg 2017. július 18. napjától járó késedelmi kamatát, továbbá ugyancsak „a N. F. Központ útján” 1.247.992 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[8] Az alperes képviselőjében a N. F. Központ által előterjesztett fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezését helybenhagyta, és kötelezte az alperest a felperesnek 500.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére.

[9] Határozata indokolásában rögzítette, hogy a felperes keresetét az általa kezelői jog, valamint üzemeltetői szerződés alapján használt állami tulajdonú ingatlanokon különböző időpontokban végzett beruházások értéknövekedésének megtérítése iránt terjesztette elő, az értéknövekedést egyes ingatlanonként külön is meghatározta. Ezért az egyes ingatlanokra vonatkozó kereseti kérelmek valódi tárgyi keresethalmazatot képeznek, amelyek közül a perbeli ingatlant érintő részben a N. F. Központ – korábban a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet – jogosult az alperes képviselőjére a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: NFA tv.) 3. § (1) bekezdésére figyelemmel, mivel ezen ingatlan a Nemzeti Földalapba tartozik. A perrel érintett további ingatlanok tekintetében az alperes képviselőjét az M. Zrt. látta el, aki által benyújtott fellebbezést a másodfokú bíróság – a Kúria Gfv.V.30.466/2022/2. számú határozatával helybenhagyott – Gf.III.30.057/2022/8. számú végzésével hivatalból elutasította, ezért a másodfokú eljárás tárgyát kizárólag a perbeli ingatlant érintő igény képezte.

[10] Az alperes azon hivatkozására tekintettel, miszerint közvetlen jogviszonyban a felperessel nem állt, és a jogszabályi rendelkezések alapján igényt az állami vagyon új kezelőjével szemben érvényesíthet, a másodfokú bíróság kiemelte, hogy a vízgazdálkodási társulatokról egymást követően több jogszabály is rendelkezett, így az 1957. évi 48. tvr., az 1960. évi 29. tvr., az 1965. évi 23. tvr., az 1977. évi 28. tvr., majd a Vgtv. Utóbbi szerint a vizekkel, vízi létesítményekkel kapcsolatos igazgatási feladatokat a vízügyi igazgatási szervezet látja el [3. § (1) bekezdés], és az állami tulajdonú vizekről, vízi létesítményekről vízgazdálkodási társulás útján kell gondoskodni [7. § (1) bekezdés]. E jogszabályi rendelkezésben meghatározott közérdekű tevékenységének elvégzése során, üzemeltetési szerződés alapján használta a felperes a perbeli ingatlant.

[11] Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 64. § (3) bekezdése a Vgtv. 7. § (1) bekezdését 2010. január 1. napjával annyiban módosította, hogy az állami tulajdonú vizekről és vízi létesítményekről víztársulás útján kell gondoskodni. A Vtv. 62. § (1) bekezdés c) pontja pedig előírta, hogy a már működő, bejegyzett társulatok kötelesek 2010. december 31. napjáig az állami tulajdonú vizekre és vízi létesítményekre vagyonkezelői, üzemeltetői szerződést kötni. A felperes kezdeményezése ellenére szerződés nem jött létre, azonban a felperes ezt követően is üzemeltette, használta a perbeli ingatlant, ami 2014. január 1. napjával a törvény erejénél fogva a vízügyi igazgatási szerv vagyonkezelésébe került.

[12] A másodfokú bíróság szerint kétségtelen, hogy az rPtk. 175. §-a és a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 11. § (8) bekezdése

értelmében a vagyonkezelőt terhelik a tulajdonos kötelezettségei, ugyanakkor az rPtk. 175. §-a szerint „a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően”, míg az Nvtv. 11. § (8) bekezdése alapján „jogszabály és a vagyonkezelői szerződés eltérő rendelkezéseinek hiányában”. Így a tulajdonosi kötelezettségek viselését más jogszabály eltérően is szabályozhatja, amely esetben az eltérő szabályt kell alkalmazni. Álláspontja szerint, ilyen eltérő jogszabályi rendelkezés a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm.rendelet (a továbbiakban: NFA Korm.rend.) 2019. július 1. napjától hatályos 41. § (2) bekezdése és az abban hivatkozott 50/E. §-a, amelyek a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításával, valamint a N. F. Központ létrehozásával összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 159/2019. (VI.28.) Korm.rend 56. §-a alapján a folyamatban lévő ügyekben, így a jelen perben is alkalmazandók.

[13] A másodfokú bíróság kifejtette, a Nemzeti Földalapba tartozó földrészleteket érintően az NFA Korm.rend. 41. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a vagyonkezelő a szerződés megszűnésekor vagy a szerződésben meghatározott esetben köteles a földrészlet értékének az átvételkor fennálló állapothoz viszonyított, a gazdálkodási tevékenységével összefüggésben keletkezett értékkülönbséget (értékcsökkenését vagy értéknövekedését) a szerződés és az 50/E. § előírásai szerint elszámolni. Az NFA Korm. rend. 50/E. § (14) bekezdése értelmében az e rendeletben foglalt értéknövelő beruházásokkal kapcsolatos elszámolási szabályok megfelelően vonatkoznak az egyéb jogcímen földhasználatra jogosultak értéknövelő beruházásokkal kapcsolatos elszámolási igényére is. Ennek az igénynek a teljesítésére az NFA Korm.rend. 50/E. § (11) bekezdéséből következően a N. F. Központ köteles és a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: NFA törvény) 29. §-a alapján az állam áll helyt, ha a N. F. Központ a megtérítési kötelezettség teljesítésére nem rendelkezett fedezettel. Mindezek alapján a másodfokú bíróság arra vont következtetést, hogy a Nemzeti Földalapba tartozó földrészlet korábbi – bármilyen jogcímű – használója elszámolási igényének megtérítésére az újabb vagyonkezelő nem kötelezhető.

[14] Kiemelte, hogy a jelen esetben a felperes a perbeli ingatlan hasznosítására vagyonkezelői szerződést nem kötött, azonban üzemeltetési szerződés alapján jogosult volt az ingatlant használni, így az NFA Korm.rend. 50/E. § (14) bekezdésére figyelemmel – vagyonkezelői szerződés és az ingatlan használatát biztosító szerződés erre vonatkozó kikötése hiányában is – az értéknövelő beruházásokkal kapcsolatos elszámolási igényt érvényesíthet az NFA Korm.rend. szabályai szerint. Hangsúlyozta: ennek ellenkezőjét az alperes fellebbezésében hivatkozott Kúria Pfv.VI.20.840/2020/6. számú ítélete sem támasztja alá, mivel abban az ügyben nem az NFA Korm.rend., hanem a Vr. szabályai voltak alkalmazandók, és a Kúria csupán a jogalap nélküli gazdagodás iránti igényt tartotta megalapozatlannak éppen amiatt, hogy a Vr. – bár eltérő módon, de az NFA Korm.rendelettel egyezően – jogalapot biztosít a megvalósított értéknövelő beruházás ellenértékének követelésére.

[15] A másodfokú bíróság kitért arra is, hogy a perben a felperes az ingatlanon végzett beruházás megtérítésével kapcsolatos igényét nem a N. F. Központtal, hanem az állammal szemben terjesztette elő, amely az NFA törvény 29. §-a értelmében akkor köteles a megtérítési kötelezettség teljesítéséért helytállni, ha arra a N. F. Központ nem rendelkezett fedezettel. Az alperes ugyanakkor nem állította sem az elsőfokú eljárásban, sem fellebbezésében, hogy a N. F. Központ fedezettel rendelkezne vagy rendelkezett volna a felperes megtérítési igényének teljesítésére, azaz anyagi jogi kifogással nem élt, így a másodfokú bíróság álláspontja értelmében nem volt akadálya annak, hogy a felperes a beruházásokkal kapcsolatos megtérítési igényét az állammal szemben érvényesítse.

[16] Ezt követően a másodfokú bíróság a felperes követelésének összegaszerűségét vizsgálta. E körben helytállónak és a hatályon kívül helyező végzésben foglalt

íránymutatástól való indokolt eltérésnek ítélte a perbeli ingatlanok értéknövekedésének mint szakkérdésnek a megítélése érdekében a megismételt elsőfokú eljárásban lefolytatott szakértői bizonyítás keretében a szakértő által alkalmazott vizsgálati módszer elsőfokú bíróság általi elfogadását. Részletesen megindokolta, hogy a szakértő írásban és meghallgatása során is kiegészített szakvéleménye minden szempontból aggálytalan volt, más szakértő kirendelésének szükségessége a perben nem merült fel.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[17] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen – beadványa tartalmát [rPp. 3. § (2) bekezdés] tekintve – az elsőfokú ítéletnek a perbeli ingatlannal összefüggő marasztaló rendelkezéseinek megváltoztatása és a kereset elutasítása, másodlagosan az elsőfokú bíróság e körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása érdekében. Megsértett jogszabályhelyként az rPtk. 175. §-át, az Nvtv. 11. § (8) bekezdését, az NFA Korm.rendelet 41. §-át, a Vr. 16. §-át, továbbá az rPp. 182. § (3) bekezdését, 206. §-át és 252. § (4) bekezdését jelölte meg.

[18] Az alperes az rPtk. 175. §-a, az Nvtv. 11. § (8) bekezdése, az NFA Korm. rendelet 41. §-a és a Vr. 16. §-a normatartalmának felhívásával fenntartotta, hogy az eljárás során a jelenlegi vagyonkezelő perben állása is szükséges lett volna, tekintettel arra, hogy a perrel érintett összes – így a perbeli – állami tulajdonú ingatlan törvényi kijelölés útján a K. Vízügyi Igazgatóság kezelésébe került 2014. január 1. napjától, határozatlan időtartamra. Mindezek alapján a felperes az értéknövelő beruházásokkal kapcsolatos elszámolási igényét legfeljebb e jelenlegi vagyonkezelővel szemben kísérelhette volna meg érvényesíteni. A Vr. 16. §-a egyoldalú elszámolási kötelezettséget nevesít, mely kizárólag az állami vagyon használóját, haszonélvezőjét és vagyonkezelőjét terheli, a tulajdonost, így az alperest azonban nem. Ugyanígy az NFA Korm.rendelet sem kötelezi a tulajdonost elszámolásra.

[19] Kitért arra is, hogy a perbeli ingatlant a felperes nem közvetlenül az alperes részére adta birtokba, hanem a Vgtv. 3. § (3) bekezdésében meghatározott új vagyonkezelőnek. Így a peres felek között nem áll fenn olyan jogviszony, amely a beruházás értéknövelő hatásának az elszámolása szempontjából értékelhető lenne. Érvelése alátámasztásaként hivatkozott az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Korm.rendelet 10. § (2) bekezdésére is, amely alapján az alperes a felépítmények eszközértékét sem tartja nyilván, mert az az új vagyonkezelő feladatkörébe tartozik.

[20] Érvelése értelmében az alperes személyét érintő passzív perbeli legitimáció hiányára tekintettel a felperest nem illeti meg vele szemben a keresetében érvényesített jog. E körben vitatta a másodfokú bíróság jogi okfejtését, szerinte a jogerős ítéletben felhívott jogszabályi rendelkezésekből nem következik, hogy ő lenne köteles a felperes igényének teljesítésére.

[21] Az eljárási szabálysértések körében az alperes elsődlegesen azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során lefolytatott szakértői bizonyítás keretében eltért a korábbi közbenső ítéletet hatályon kívül helyező végzésben a másodfokú bíróság által adott íránymutatástól az értéknövekedés megállapításának körében. Továbbra is vitatta a kirendelt szakértő által alkalmazott módszertant, külön kitért a támogatások levonásának, valamint az amortizáció alkalmazásának, és a bekerülési érték áfa-tartalmának kérdésére.

[22] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását célozta.

A Kúria döntése és jogi indokai

[23] A Kúria előjáróban rögzíti, hogy a másodfokú eljáráshoz igazodóan a felülvizsgálati eljárás tárgyát is kizárólag a perbeli ingatlant érintő elszámolási igény képezte, és jelen határozata nem érinti az elsőfokú ítéletnek az M. Zrt. vagyonkezelésében lévő további ingatlanokkal kapcsolatos, e körben a másodfokú bíróság Gf.III.30.057/2022/8. számú – a

Kúria Gfv.V.30.466/2022/2. számú határozatával helybenhagyott – végzésével hivatalból elutasított fellebbezése miatt elsőfokon jogerőre emelkedett rendelkezéseit. E körben a jogerős ítéletnek nem volt a felülvizsgálati kérelemmel nem érintett része, így azt az rPp. 275. § (2) bekezdése szerinti felülvizsgálati keretek között eljárva kellett felülvizsgálni.

[24] A Kúria a felülvizsgálat eredményeként azt állapította meg, hogy a felülvizsgálati kérelem alapos, a jogerős ítélet az alábbiak szerint jogszabálysértő.

[25] Az alperes a jogerős ítéletet két vonatkozásban támadta felülvizsgálati kérelmében: egyrészt az eljárás korábbi szakaszaiban előadott álláspontját fenntartva állította passzív perbeli legitimációjának hiányát, másrészt az elszámolás szakértői módszertanát, kiemelten annak egyes elemeit kifogásolta, a szerzett szakvélemény bíróságok által aggálytalanként történt elfogadását sérelmezve.

[26] A Kúria elsődlegesen az alperes perbeli legitimációval kapcsolatos hivatkozását vizsgálta, mert annak alapossága esetén szükségtelen az egyéb kérdések értékelése.

[27] Az alperes helytállóan hivatkozott passzív perbeli legitimációjának hiányára.

[28] A jogerős ítélet sérti az rPtk. 175. §-át, az Nvtv. 11. § (8) bekezdését, a Vr. 16. §-át és az NFA Korm.rendelet 41. §-át, mivel e rendelkezések a perbeli elszámolási igény kötelezettjenként egyértelműen a vagyonkezelőt és nem a tulajdonost nevezik meg.

[29] A másodfokú bíróság jogerős ítéletének [33] bekezdésében maga is rögzítette az rPtk. 175. § és az Nvtv. 11. § (8) bekezdésének lényegét, és arra is helytállóan mutatott rá, hogy ezek csak eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában érvényesülő normák (a perbeli ingatlan tekintetében vagyonkezelői szerződés nem jött létre, így annak eltérő rendelkezése nem volt értelmezhető).

[30] Téves azonban a másodfokú bíróság azon következtetése {szintén a jogerős ítélet [33] bekezdésében}, hogy ilyen eltérő rendelkezés volna az NFA Korm.rendelet 41. § (2) bekezdése és az abban hivatkozott 50/E. §-a. E rendelkezések ugyanis sem az rPtk., sem az Nvtv. hivatkozott szabályaitól nem térnek el az elszámolási kötelezettség alanya tekintetében: az NFA Korm. rendelet 41. § (2) bekezdésének szövege – nyelvtani értelmezésével megállapíthatóan – egyértelműen a vagyonkezelőt nevesíti az 50/E. § előírásai szerinti elszámolási kötelezettség alanyaként (kötelezettjenként); ettől az 50/E. § egyetlen bekezdése sem tér el a kötelezett személyét illetően, sőt (6) bekezdése kifejezetten „Az NFK-val szembeni, értéknövelő beruházásokkal kapcsolatos elszámolási igény”-ről, a (8) bekezdés az NFK általi elutasításról, a (11) bekezdés az NFK általi elismerésről és „az NFK részéről” történő teljesíthetőségről rendelkezik. A másodfokú bíróság által megjelölt jogszabályhelyekben tehát nincs olyan eltérő rendelkezés, amely az rPtk. 175. §-a és az Nvtv. 11. § (8) bekezdése egyértelmű rendelkezése szerint a vagyonkezelő kötelezeti minőségét felülírja.

[31] Nem következik az alperesként perbe vont államnak a felperes elszámolási igényével összefüggő passzív perbeli legitimációjának fennállta a másodfokú bíróság által a jogerős ítélet [33] bekezdésének további, valamint [35] bekezdésében az NFA tv. 29. §-a szerinti helytállási kötelezettségéből sem. Az NFA tv. 29. §-a nem a kötelezett személyét (alanyiságát) érintő rendelkezést tartalmaz, hanem arra a feltételezett esetre vonatkozóan „Ha az NFK-t terhelő ... kötelezettség teljesítésére a tárgyévi bevétele vagy kiadási előirányzata nem nyújt fedezetet ...”, az NFK kötelezettségének teljesítéséért mondja ki az állam helytállási kötelezettségét, egyfajta mögöttes – kizárólag a pénzügyi (költségvetési) fedezet, ezáltal a jogszzerű elszámolási igény teljesíthetőségét/végrehajthatóságát biztosító – kötelezettségként.

[32] Ebből kiindulva nem volt jelentősége annak, hogy az alperes sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezésében nem állította, hogy a N. F. Központ fedezettel rendelkezett

vagy rendelkezett volna a felperesi igényének teljesítésére, és e körben nem élt anyagi jogi kifogással {jogerős ítélet [35] bekezdés}.

[33] A Kúria rámutat, hogy a felek és a másodfokú bíróság által is felhívott Pfv.VI.20.840/2020/6. számú felülvizsgálati ítéletében – amely ügyben az ottani felperes vízgazdálkodási társulat szintén elszámolási igényt kívánt érvényesíteni a alperes alperessel szemben – a Kúria a felperes jogalap nélküli gazdagodás jogcímen előterjesztett követelését minősítette alaptalannak {hivatkozott ítélet [10] bekezdés}, emiatt nem kellett (e körben jogszabálysértésre történt hivatkozás hiányában nem is lehetett) - vizsgálni az állam ottani passzív perbeli legitimációjának kérdését, azonban határozatának [9] bekezdésében – a Vtv. 22. § (2) bekezdésére utalással – ugyanerre a jogi álláspontra helyezkedett.

[34] A Kúria a jelen határozatának meghozatalakor figyelemmel volt továbbá a Kúria közigazgatási jogvitában 2022. április 13-án hozott Kfv.VI.37.239/2022/5. számú (megjelent: BH2022. 254. számon) felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletére, amelyben ugyan önkormányzati tulajdonra nézve, de az Nvtv. 11. § (8) bekezdésében foglaltakkal összefüggésben, így a jelen perbeli állami tulajdonra is vonatkoztathatóan vizsgálta a tulajdonos, illetve a vagyonkezelő relációjában a tulajdonhoz fűződő részjogosítványok gyakorlásának és a tulajdonost terhelő kötelezettségeknek a kérdését. E közigazgatási ügyben a Kúria kifejezetten a fenti jogszabályhely normatartalmát értelmezve és elemelve rögzítette, hogy főszabály szerint a vagyonkezelő gyakorolja a tulajdonhoz fűződő részjogosítványokat és terhelik a tulajdonos kötelezettségei, csak a tulajdon külön törvény szerint meghatározott, a tulajdonos személyéhez kapcsolódó státuszkérdéseiről nem rendelkezhet, utóbbiak tekintetében nem száll át a tulajdonos joga {hivatkozott ítélet [24]-[26] bekezdések, illetve [32] bekezdés szerinti elvi tartalom}. Ezzel az értelmezéssel a Kúria a jelen ügyben is egyetért, attól eltérni nem kíván.

[35] A felperest tehát az általa a jelen perbe vont – nem vitásan tulajdonos – alperessel (állammal) szemben nem illette meg a perbeli ingatlant érintő saját beruházásaival kapcsolatos elszámolás perbeli érvényesítésének joga, ezért keresete az alperes passzív perbeli legitimációja hiányában, önmagában ezen okból, alaptalan. Erre figyelemmel az alperes felülvizsgálati kérelmében az rPp. 182. § (3) bekezdésével, 206. §-ával és 254. § (2) bekezdésével kapcsolatos eljárási szabálysértésekkel összefüggő hivatkozásainak vizsgálata szükségtelen volt.

[36] A kifejtettetekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a rendelkező részben foglaltak szerint – a felülvizsgálati eljárás fentebb rögzített keretei között – a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hozva a perbeli ingatlannal összefüggő elszámolási igényt érintő marasztaló, illetve perköltséggel kapcsolatos rendelkezése tekintetében megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét, és a felperes keresetét e tekintetben is elutasította.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[37] A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 175. §

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (Nvtv.) 11. § (8) bekezdés

A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (NFA tv.) 29. §

Az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X.4.) Korm. rendelet (Vr.) 16. §

A Nemzeti Földalapba tartozó földrésztelkek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI.17.) Korm. rendelet (NFA Korm.rendelet) 41. § (2) bekezdés, 50/E. §

Kúria Kfv.37.239/2022/5. számú ítélet (megjelent: BH2022. 254.)

Kúria Pfv.VI.20.840/2020/6. számú ítélet

A döntés elvi tartalma

[38] Az állami tulajdonhoz fűződő részjogosítványok, illetve kötelezettségek – főszabály szerint – a vagyonnevelőre vonatkoznak, illetve terhelik. Erre tekintettel a vízgazdálkodási társulat a saját beruházásaival kapcsolatos elszámolási igényét nem a tulajdonossal, hanem a vagyonnevelővel szemben érvényesítheti.

Záró rész

[39] Az alperes felülvizsgálati kérelme eredményesnek bizonyult, amire tekintettel a felperes az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni részére az alap és megismételt elsőfokú, az alap és megismételt másodfokú eljárásban és a jelen felülvizsgálati eljárásban a jogi képvisellel összefüggésben felmerült ügyvédi munkadíjból álló, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései szerint, az aktuális eljárási szakasz pertárgyértékének alapulvételével meghatározott összegű, az áfát is magában foglaló, továbbá az alperes által a perbeli ingatlant érintő elszámolási igény tekintetében előlegezett szakértői díj összegéből álló együttes első- és másodfokú perkiöltséget, valamint felülvizsgálati eljárási kiöltséget.

[40] A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés g) pontja alapján, az alperes ugyanezen jogszabályhely a) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesül. A felperes keresetlevelében (10. oldal utolsó bekezdés) erre hivatkozott is, egyúttal csatolta az Itv. 5. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozatát, és ennek megfelelően ténylegesen sem róta le az elsőfokú eljárás illetékét, ezért annak lerovását az elsőfokú bíróság tévesen rögzítette ítéletének [151] bekezdésében, ugyanakkor nem rendelkezett az elsőfokú eljárási illeték állam általi viseléséről. Ezt is pótolva, a fentiekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú ítélet megváltoztatására tekintettel – az rPp. 270. § (1) bekezdése, 253. § (3) bekezdés második mondata, 77. §-a, és 78. § (2) bekezdése alapján – mindhárom eljárási szakasz illetékének állam általi viseléséről rendelkezett jelen határozatában.

[41] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

[42] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. október 18.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Cseh Attila s.k. előadó bíró, Dr. Csesznok Judit Anna s.k. bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró